

Ενδεικτική Βιβλιογραφία Μαθήματος

«Κοινωνικές Διακρίσεις και Μειονότητες στην Αγορά Εργασίας»

Γενική

- Αβραμίκου, Α. (2001), Ευέλικτες μορφές απασχόλησης και ανισότητες στον εργασιακό χώρο, Κ.Ε.Θ.Ι., Αθήνα.
- Βαίου, Ν., Μ. Στρατηγάκη (1989), Η εργασία των γυναικών: ανάμεσα σε δύο κόσμους, Σύγχρονα Θέματα, 40, σ. 16 – 23.
- Βαίου, Ν., Μ. Καραμεσίνη (1998), Διακρίσεις και ανισότητες στην αγορά εργασίας: Ανεργία, άτυπη εργασία και επαγγελματική ένταξη των νέων, στο Τσιάκαλος, Γ. (επιμ.), Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνικός Αποκλεισμός, 6^ο Επιστημονικό Συνέδριο, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Αθήνα, σ. 373 – 390.
- Βείκου, Μ. (1998), Αναγκαστική μετανάστευση: στοιχεία κοινωνικού αποκλεισμού και εθελοντικής αποδοχής ανισοτήτων, στο Τσιάκαλος, Γ. (επιμ.), Κοινωνικές ανισότητες και κοινωνικός αποκλεισμός, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Πρακτικά 6^ο Επιστημονικού Συνεδρίου, Αθήνα, σ. 479 – 487.
- Braverman, X. (1974), Labour and monopoly capital: The degradation of work in the twentieth century, Monthly Review Press.
- Daskalakis, D., (2015), Greek Labour Relations in Transition in a Global Context, Labour Education & Society, PL Academic Research, Peter Lang Editions, Hamburg.
- Δασκαλάκης, Δ. (2014), Εισαγωγή στη Σύγχρονη Κοινωνιολογία, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
- Δασκαλάκης, Δ. (2013), Βιομηχανική Κοινωνιολογία και Βιομηχανικές Σχέσεις, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
- Δασκαλάκης, Δ. (2013) (επιμ.), Οι Κοινωνικές Επιστήμες και η Υφιστάμενη Κρίση, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
- Δασκαλάκης, Δ. (2013), (σε συνεργασία: Δασκαλάκης, Δ. και Φασούλης, Κ.), Το Οργανωτικό Φαινόμενο στο Διαδίκτυο, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
- Δασκαλάκης, Δ. (2013): Από τον «θρίαμβο του καπιταλισμού» στη νέα «εποχή των άκρων». Στου ιδίου (2013), (επιμ.) Οι Κοινωνικές Επιστήμες και η Υφιστάμενη Κρίση, Εκδόσεις Παπαζήση.
- Δασκαλάκης, Δ. (2013), Η Κρίση και οι Εργασιακές Σχέσεις. Στου ιδίου (επιμ.) Οι Κοινωνικές Επιστήμες και η Υφιστάμενη Κρίση, Εκδόσεις Παπαζήση.
- Δασκαλάκης, Δ. (2013), Οι Εργασιακές Σχέσεις στην Ελλάδα μετά το Μνημόνιο με την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Στο του ιδίου (επιμ.) Οι Κοινωνικές Επιστήμες και η Υφιστάμενη Κρίση, Εκδόσεις Παπαζήση.
- Δασκαλάκης, Δ. (2013): Industrial Relations in Greece after the Memorandum was signed with the European Union (EU) and the International Monetary Fund (IMF). Στο του ιδίου (επιμ.) Οι Κοινωνικές Επιστήμες και η Υφιστάμενη Κρίση, Εκδόσεις Παπαζήση.
- Δασκαλάκης, Δ. (2013): Greek collective labour relations in transition: From the traditional statism to the corporatistic efforts. From the “modernization request” to the “Memorandum” with the European Union and the International Monetary Fund (IMF), “Volume of Studies for the Professor Nikitas Aliprantis”, Labour Law Laboratory, University of Strasbourg, Strasbourg.
- Giddens, A. (2002), Κοινωνιολογία, (μετ. – επιμ. Τσαούσης Δ.), Gutenberg, Αθήνα.
- Λύτρας, Α. (2000), Κοινωνία και εργασία-Ο ρόλος των κοινωνικών τάξεων, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
- Glytsos, N. (1995), Problems and policies regarding the socio-economic integration of returnees and foreign workers in Greece, στο International Migration, vol XXXIII-2.
- Μουσσούρου, Λ. Μ. (1991), Μετανάστευση και μεταναστευτική πολιτική στην Ελλάδα και την Ευρώπη, Gutenberg, Αθήνα.

- Μπάγκαβος, Χ., Δ. Παπαδοπούλου (2002), Μεταναστευτικές τάσεις και ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική, ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, Αθήνα.
- Πάκος, Θ. (επιμ.)(2000), Κοινωνία των 2/3. Διαστάσεις του σύγχρονου κοινωνικού προβλήματος, Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών, Αθήνα.
- Πετρινώτη, Ξ. (1994), Η μετανάστευση προς την Ελλάδα : μια πρώτη καταγραφή, ταξινόμηση και ανάλυση, Οδυσσέας, Αθήνα.
- Πετρινώτη, Ξ., Αγορές Εργασίας, Οικονομικές Θεωρίες και Έρευνες, Εκδόσεις Παπαζήση.
- Rifkin, J. (1995), Το τέλος της εργασίας και το μέλλον της, Εκδόσεις Νέα Σύνορα – Α.Α.Λιβάνης, Αθήνα.
- Τσιάκαλος, Γ. (επιμ.)(1998), Κοινωνικές ανισότητες και κοινωνικός αποκλεισμός, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Πρακτικά Συνεδρίου, Αθήνα.

Εργασιακές Σχέσεις και Αγορά Εργασίας: έννοια, θεωρίες και πολιτικές

Abbot, F. L. (χ.χρ.), Theories of labour market and industrial employment, A review of the social science literature, University of Salford, Industrial Systems Research, Publications.

Δασκαλάκης, Δ. (2013), Βιομηχανική Κοινωνιολογία και Βιομηχανικές Σχέσεις, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.

Δασκαλάκης, Δ. (2004), Πολιτικές ενίσχυσης και προστασίας της εργασίας, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, σ. 11 -143.

Κουκιάδης, Ι. (2000), Η κοινωνική Ευρώπη, Αναζητώντας το νέο κοινωνικό κεκτημένο, Εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη, σ. 39 – 118.

Λύτρας, Α. (2000), Κοινωνία και εργασία-Ο ρόλος των κοινωνικών τάξεων, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, σ. 83 – 120.

Offe, C. (1993), Κοινωνία της εργασίας, Νήσος, Αθήνα.

Sinclair, P. (1987), Unemployment, economic theory and evidence, Blackwell.

Stroper, M., A. Scott (1990), Work organisation and local labour markets in the era of flexible production, International Labour Review, vol. 129, No 5, pp. 573 – 591.

Ψαλλιδόπουλος, Μ. (1998), Η θεματοποίηση της ανεργίας στην οικονομική θεωρία: από την κλασική στην νεοκλασική προσέγγιση, στο Τσιάκαλος, Γ. (επιμ.), Κοινωνικές ανισότητες και κοινωνικός αποκλεισμός, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Πρακτικά 6^{ου} Επιστημονικού Συνεδρίου, Αθήνα, σ.111 – 123.

Κοινωνικές διακρίσεις: έννοια και μορφές

Bonfeld, W., J. Holloway (eds) (1991), Μεταφορντισμός και κοινωνική μορφή, Έξαντας, Αθήνα.

Dahrendorf, R. (1959), Class and class conflict in industrial society, London, Routledge and Keagan Paul.

Giddens, A. (2002), Κοινωνιολογία, (μετ. – επιμ. Τσαούσης Δ.), Gutenberg, Αθήνα, σ. 343 – 376.

Giddens, A., E. Held (eds) (1982), Class, conflict and power: classical and contemporary debates, London, Macmillan.

Goldthorpe, J.H., A. McKnigh (2004), The economic basis of social class, Caspaper 80, Centre for Analysis of Social Exclusion, London School of Economics.

Λύτρας, Α. (2000), Κοινωνία και εργασία-Ο ρόλος των κοινωνικών τάξεων, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, σ. 121 – 340.

Goldthorpe, J. H., D. Lockwood, Affluence and the british class structure, Sociological Review, 1963, XI(2), pp. 133 – 163.

Gorz, A. (1986), Αντίο προλεταριάτο, Νέα Σκέψη, Αθήνα.

Gouldner, A. (1979), The future of intellectuals and the rise of a new class, New York.

Λύτρας, Α. (2000), Κοινωνία και εργασία-Ο ρόλος των κοινωνικών τάξεων, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, σ. 29 – 81.

Mills, C. W. (1998), *Οι χαρτογιακάδες: η νέα αμερικανική μεσαία τάξη*, Πόλις, Αθήνα.
Τσίγκανου, Ι. (1998), *Παραβατικότητα και πραγματικότητα: η έννοια του «κοινωνικού υποστρώματος» ή διαφορετικά «υπό-τάξης»*, στο Τσιάκαλος, Γ. (επιμ.), *Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνικός Αποκλεισμός*, 6^ο Επιστημονικό Συνέδριο, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Αθήνα.
Veblen, T. (1982), *Η θεωρία της αργόσχολης τάξης. Η οικονομική μελέτη των θεσμών*, Κάλβος, Αθήνα.

Κοινωνικές διακρίσεις στην αγορά εργασίας

Autor, D., (2003), ‘‘The Economics of Discrimination —Theory’’
Βαϊου, Ν., Καραμεσίνη, Μ., (1998), *Διακρίσεις και ανισότητες στην αγορά εργασίας: Ανεργία, άτυπη εργασία και επαγγελματική ένταξη των νέων*, στο Τσιάκαλος, Γ., (επιμ.), *Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνικός Αποκλεισμός*, 6^ο Επιστημονικό Συνέδριο, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Αθήνα
Βακούλη, Γ. (2000), *Ανεργία, γυναίκες και ευέλικτες μορφές εργασίας*, Αθήνα.
Becker, G. (1957-αναθεωρημένη έκδοση 1971), *The economics of discrimination*, Chicago, Chicago University Press.
Bergmann, B. (1974), *Occupational segregation, wages and profits when employers discriminate by race or sex*, *Eastern Economic Journal*, 1, pp. 103 – 110.
Blume, L., (2004), ‘‘The Dynamics of Statistical Discrimination’’
Borjas, G., (2003), *Τα οικονομικά της εργασίας*, Κριτική, Αθήνα
Braverman, X. (1974), *Labour and monopoly capital: The degradation of work in the twentieth century*, Monthly Review Press, New York and London, pp. 293 – 449.
Γέμτος, Π., (1995), *Οι Κοινωνικές Επιστήμες*, Τυπωθήτω, Αθήνα
Γράβαρης, Δ. Ν., Α. Δεδουσόπουλος (1998), *Ανεργία και μηχανισμοί νομιμοποίησης του κοινωνικού αποκλεισμού*, στο Τσιάκαλος, Γ. (επιμ.), *Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνικός Αποκλεισμός*, 6^ο Επιστημονικό Συνέδριο, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Αθήνα, σ. 36 – 45.
Crompton, R., G. Jones (1990), *White-collar proletariat: deskilling and gender in clerical work*, Macmillan, London.
Dickinson, D., Oaxaca, R., ‘‘Statistical Discrimination in Labour Markets: An Experimental Analysis’’, University of Arizona
Goldberg, A., Mourinho, D., ‘‘Labour market discrimination against foreign workers in Germany’’
Heath, A., (2001), «Ethnic Minorities in the Labour Market», Report to the PIU, Cabinet Office, October 2001
Heath, A., Sin Yi Cheung, «Ethnic Disadvantages in the Labour Market», Oxford University
Himmelweit, S., Simonetti, R., Trigg A., (2001), *Microeconomics: Economics explain discrimination in the labour market*, Thomson Learning
(<http://openlearn.open.ac.uk/mod/resource/view.php?id=176621>)
Καραντινός, Δ., Μ. Κατσετζοπούλου, Α. Μουρίκη (1997), *Ευέλικτη απασχόληση κι’ ελαστικοποίηση του χρόνου εργασίας: τάσεις, εξελίξεις, προοπτικές*, Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας, Αθήνα.
Κοκκινάκη, Φ., (2005), *Κοινωνική ψυχολογία*, Τυπωθήτω, Αθήνα
Λιανού, Θ., Νταούλη-Ντεμούση, Α., (1998), *Οικονομική της Εργασίας*, Ευγ. Μπένου, Αθήνα
Λυκοβαρδή, Κ., (2006), «Η συμβολή του συνηγόρου του πολίτη στην καταπολέμηση διακρίσεων λόγω φύλου, Πολιτικές για την ισότητα Γυναικών και Ανδρών σε Εθνικό, Ευρωπαϊκό και Διεθνές Επίπεδο», Ημερίδα 31.3.2006.
Marnani, M.(1992), *The position of women in the labour market: Trends and development in the 12 member states of the European Community, 1983 – 1990*. Women of Europe Supplements, 36, Commission of the European Communities, March.
Massey, D., N. Deaton (1993), *American apartheid: segregation and the making of the underclass*, Cambridge, Ma: Harvard University Press.

- Νίνα – Παζαρζή, Ε., (2005), «Φύλο και εργασιακές σχέσεις στη Ευρωπαϊκή Ένωση», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Ημερίδα Τ.Ε.Ι. Αθηνών 7 Δεκεμβρίου 2005
- Παυλίδου, Ε. (2000), Μορφές ανισότητας σε βάρος των γυναικών στην αγορά εργασίας, Εισήγηση στην Ημερίδα: Γυναίκες και απασχόληση, Π.Ο.Ε.Π...Χ.Β. – Γραμματεία Γυναικών, Θεσσαλονίκη 21 Οκτωβρίου.
- Πετρινώτη, Ξ., (1989), Αγορές Εργασίας, Παπαζήση, Αθήνα
- Πετρινώτη, Ξ., (2003), «Η έρευνα για το φύλο στα Οικονομικά της Εργασίας: Ένας απολογισμός για την Ελλάδα»
- Phelps, E. S. (1972), The statistical theory of racism and sexism, American Economic Review, 62, pp. 659 – 661.
- Rees, A., O. Ashenfelter (eds) (1971), Discrimination in the labour markets, Princeton University Press, Princeton.
- Shapira, M., ‘Ethnic Occupational Inequality: A Dual Labour Market Explanation’’, Nuffield College
- Τάτσης, Ν.,(1991), Κλασσικές Έρευνες των Κοινωνικών επιστημών, Οδυσσέας, Αθήνα
- Χρυσόγονος, Κ., (2002), Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, Αντ.Ν. Σάκκουλα, Αθήνα

Το φαινόμενο της μετανάστευσης

- Βείκου, Μ. (1998), Αναγκαστική μετανάστευση: στοιχεία κοινωνικού αποκλεισμού και εθελοντικής αποδοχής ανισοτήτων, στο Τσιάκαλος, Γ. (επιμ.), Κοινωνικές ανισότητες και κοινωνικός αποκλεισμός, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Πρακτικά 6^{ου} Επιστημονικού Συνεδρίου, Αθήνα, σ. 479 – 487.
- Καβουνίδη, Τ. (2002), Τα χαρακτηριστικά των μεταναστών, Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα.
- Λιανός, Θ. (2003), Σύγχρονη μετανάστευση στην Ελλάδα : Οικονομική διερεύνηση, ΚΕΠΕ, Αθήνα.
- Μουσούρου, Λ. Μ. (1991), Μετανάστευση και μεταναστευτική πολιτική στην Ελλάδα και την Ευρώπη, Gutenberg, Αθήνα.
- Πετρινώτη, Ξ. (1994), Η μετανάστευση προς την Ελλάδα : μια πρώτη καταγραφή, ταξινόμηση και ανάλυση, Οδυσσέας, Αθήνα.
- Κασιμάτη, Κ. (1992), Πόντιοι μετανάστες από την πρώην Σοβιετική Ένωση: κοινωνική και οικονομική τους ένταξη, Υπουργείο Πολιτισμού, Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού , Αθήνα.
- Κασιμάτη, Κ. (1984), Μετανάστευση - παλιννόστηση : η προβληματική της δεύτερης γενιάς, ΕΚΚΕ , Αθήνα.

Μειονότητες, ρατσισμός και διακρίσεις

- Ανθόπουλος, Μπ., (1998): Πληροφόρηση και Ρατσισμός: «Θέσεις», τ. 63, σ. 89-114
- Balibar, E., I. Wallerstein, (1991) (μετάφραση Ελεφάντη, Α., Ε. Καλαφάτη), Φυλή, έθνος, τάξη - Οι διαφορούμενες ταυτότητες, Ο Πολίτης, Αθήνα.
- Βείκος, Θ. (1993), Εθνικισμός και εθνική ταυτότητα, Πολυέντυπο, Αθήνα.
- Βούλγαρης, Γ. κ.ά. (1995), Η πρόσληψη και η αντιμετώπιση του «άλλου» στην σημερινή Ελλάδα. Πορίσματα εμπειρικής έρευνας, στο Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης, Τεύχος 5, σ. 81 – 100.
- Γκότοβος, Α. (1996), Ρατσισμός: κοινωνικές, ψυχολογικές και παιδαγωγικές όψεις μίας ιδεολογίας και μίας πρακτικής, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων/Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης, Αθήνα.
- Clogg, R. (eds) (2002), Minorities in Greece, Aspects of a plural society, Hurst & Company, London.
- Δασκαλάκης, Δ., (2009), Εισαγωγή στη Σύγχρονη Κοινωνιολογία, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.

- Derida, J. (x. x.), Η τελευταία λέξη του ρατσισμού, Άγρα, Αθήνα.
- Εργασία 2002 : εξελίξεις, αναλύσεις, τεκμηρίωση, Αφιέρωμα: Εργασιακές σχέσεις, Ινστιτούτο Αστικού Περιβάλλοντος και Ανθρώπινου Δυναμικού, Πάντειο Πανεπιστήμιο , Αθήνα.
- Giddens, A. (2002), Κοινωνιολογία, (μετ. – επιμ. Τσαούσης Δ.), Gutenberg, Αθήνα, σ. 151 – 155, σ. 161 – 176, σ. 247 – 268, σ. 288 – 290, σ. 295 – 396.
- Green, A. (1947), A re – examination of the marginal man concept, Social Forces, 26, December, pp. 167 – 171.
- Η Ευρώπη αντιμέτωπη με το φαινόμενο του ρατσισμού (1995), Κίνηση Πολιτών κατά του Ρατσισμού, Παρασκήνιο, Αθήνα.
- Κάτσικας, Χ. και Πολίτου, Ε., (1999): Εκτός «Τάξης» το «Διαφορετικό»: Αθήνα, εκδόσεις Gutenberg- Διαπολιτισμική Παιδαγωγική
- Καρακιουλάφη, Χρ. (μετ. – επιμ.) (2003), Αναλυτικό γλωσσάριο για την ανασφάλεια στην αγορά εργασίας, τον κοινωνικό αποκλεισμό και την παραβατικότητα των νέων στην Ευρώπη : Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ολλανδία, ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, Αθήνα.
- Λιθοξόος, Δ. (1991), Μειονοτικά ζητήματα και εθνική συνείδηση στην Ελλάδα, Λεβιάθαν, Αθήνα.
- Μειονότητες στην Ελλάδα (2002), Πρακτικά Επιστημονικού Συμποσίου, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, Αθήνα.
- Μετανάστευση, ρατσισμός και ξενοφοβία: ελληνική και ευρωπαϊκή εμπειρία διακρίσεων (1998), συλλογικό έργο, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα.
- Ντούσας, Δ., Rom και φυλετικές διακρίσεις
- Niessen, J. (2000), Diversity and cohesion. New challenges for the integration of immigrants and minorities, Council of Europe, Strasbourg.
- Shipman, P. (1993), Η εξέλιξη του ρατσισμού, Νέα Σύνορα – Α.Α.Λιβάνης, Αθήνα.
- Σολομών, Ι., Δημοκρατία, ετερότητα και αξιολόγηση στο σχολείο συμβολή στο «Σχολείο και Ετερότητα»
- Taguieff, P. A. (1993), Ρατσισμός και αντιρατσισμός, Ο Πολίτης, 122, σ. 43 – 49.
- Τσιάκαλος, Γ., Αντιρατσιστικός Οδηγός
- Τσιάκαλος, Γ., (1995): Ρατσισμός- Σεξισμός- Κοινωνικός Αποκλεισμός: Ο ρόλος της εκπαίδευσης στο «Εκπαίδευση και Ισότητα Ευκαιριών» (Πρακτικά Συνεδρίου) σ. 48-57: Αθήνα, Γενική Γραμματεία Ισότητας
- Φραγκουδάκη, Α. και Δραγώνα, Θ., (1997) (επιμ.): «Τι είναι η πατρίδα μας;»- Εθνοκεντρισμός στην Εκπαίδευση: Αθήνα, εκδόσεις Αλεξάνδρεια
- Τσιτσελίκης, Κ., Δ. Χριστόπουλος (επιμ.) (1997), Το μειονοτικό φαινόμενο στην Ελλάδα, Κριτική/ΚΕΜΟ, Αθήνα.
- Wirth, L. (1945), The problem of minority groups, στο Palph – Linton,(eds.), The science of man in the world crisis, p. 347.
- Χατζηκωνσταντίνου, Κ., (1982): Η Σύμβαση της UNESCO περί απαγορεύσεως διακρίσεων εις την εκπαίδευση: Θεσσαλονίκη
- Χριστόπουλος, Δ. (2002), Η ετερότητα ως σχέση εξουσίας, Κριτική/ΚΕΜΟ, Αθήνα.

Φύλο και γένος – έμφυλες διακρίσεις

- Βαίου, Ντ., (1991), «Ο χώρος των γυναικών σ' έναν ανδρικό κόσμο», Ο Αγώνας της γυναίκας, 47-48, 15-17.
- Βασιλείου, Μ. (1999). Η ανισότητα της ισότητας. Οικονομικός Ταχυδρόμος, 34, 12-13.
- Δασκαλάκης, Δ., (2009), Εισαγωγή στη Σύγχρονη Κοινωνιολογία, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
- Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών & Γενική Γραμματεία Ισότητας, (1988). Έρευνα για την πολιτική συμπεριφορά των γυναικών. Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών & Γενική Γραμματεία Ισότητας.

- Λύτρας, Α. (2000), Κοινωνία και εργασία-Ο ρόλος των κοινωνικών τάξεων, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
- Κραβαρίτου, Γ. (1998). Θεσμοί αγάπης και δίκαιο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αθήνα: Εξάντας.
- Νασιάκου, Μ. (1979). Οι διαφορές των φύλων και η ψυχολογική Ταυτότητα. Επιθεώρηση οινωνικών Ερευνών, 36-37, 357-364.
- Πανταζή-Τζίφα, Κ. (1985). Η θέση της γυναίκας στην Ελλάδα. Αθήνα: Λιβάνης.
- Τεντοκάλη, Β. (1998). Η κοινωνική δόμηση της ταυτότητας των δύο φύλων. Σύγχρονα Θέματα, 67, 101-106.
- Βαΐου, Ντ., (1989), «Ο τόπος δουλειάς και το σπίτι: Κατά φύλο καταμερισμοί εργασίας στη διαδικασία ανάπτυξης της Αθήνας», Σύγχρονα Θέματα, Δεκέμβριος, 40, 81-90.
- Τσαλίκου, Φ., Αρτινιπούλου, Β., Λέλα, Μ., Ξυδοπούλου, Ε., Φερεντίνος, Σ., (1999). Οι γυναίκες στην σημερινή Ελλάδα: ψυχοκοινωνικές διαστάσεις, Κέντρο Έρευνας για Θέματα Ισότητας(ΚΕΘΙ).

Οι μειονότητες στην αγορά εργασίας: διεθνής, ευρωπαϊκή και ελληνική εμπειρία

- Δρεττάκης, Μ.Γ. (2001), Ανατομία της ανεργίας στην Ελλάδα, 1981-2000, Αθήνα.
- Glytsos, N. (1995), Problems and policies regarding the socio-economic integration of returnees and foreign workers in Greece, στο International Migration, vol XXXIII-2.
- Κασιμάτη, Κ. (επιμ.) (1992), Πόντιοι μετανάστες από την πρώην Σοβιετική Ένωση, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα.
- Κόντης, Α. (1998), Ημεδαπό και αλλοδαπό εργατικό δυναμικό στην ελληνική αγορά εργασίας, στο Τσιάκαλος, Γ. (επιμ.), Κοινωνικές ανισότητες και κοινωνικός αποκλεισμός, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Πρακτικά 6^{ου} Επιστημονικού Συνεδρίου, Αθήνα, σ. 509 – 533.
- Κοτσαρίδας, Δ. (1994), Αλλοδαποί εργάτες στην Ελλάδα, ΙΑΜΟΣ, Αθήνα.
- ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, (2005): Η ελληνική οικονομία και η απασχόληση, Ετήσια Έκθεση 2005.
- Λιανός, Θ., Α.Ι.Σαρρής, Α.Τ.Κατσέλη (1998), Παράνομη μετανάστευση και τοπικές αγορές εργασίας: η περίπτωση της βόρειας Ελλάδας, στο Τσιάκαλος, Γ. (επιμ.), Κοινωνικές ανισότητες και κοινωνικός αποκλεισμός, Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Πρακτικά 6^{ου} Επιστημονικού Συνεδρίου, Αθήνα, σ. 534 – 544.
- Λιανός, Θ. (1997), Παράνομη μετανάστευση στην Ελλάδα και μεταναστευτική πολιτική, στο Κιντής, Α. (επιμ.), Το παρόν και το μέλλον της ελληνικής οικονομίας, Gutenberg, Αθήνα.
- Lianos, T., A. Sarris, L. Katseli (1996), Illegal immigration and local labour markets: the case of northern Greece, στο International Migration, vol XXXIV-3.
- Λινάρδος-Ρυλμόν, Π. (1993), Αλλοδαποί εργάτες και η αγορά εργασίας στην Ελλάδα, ΙΝΕ-ΓΣΕΕ, Αθήνα.
- Λυμπεράκη, Α., Θ. Πελαγίδης, Ο φόβος του ξένου στην αγορά εργασίας, σ. 9 – 50.
- Massey, D., N. Deaton (1993), American apartheid: segregation and the making of the underclass, Cambridge, Ma: Harvard University Press.
- Ο.Α.Ε.Δ. (1998), Πρόγραμμα νομιμοποίησης παράνομων μεταναστών, στο περιοδικό «Εργασία», Νο 17.
- Πετρινώτη, Ξ. (1994), Η μετανάστευση προς την Ελλάδα : μια πρώτη καταγραφή, ταξινόμηση και ανάλυση, Οδυσσεάς, Αθήνα.
- SOPEMI (1998), Trends in international migration, Annual Report, O.E.C.D., Paris.
- Φακιολάς, Ρ. (1996), Μετανάστευση από και προς την Ελλάδα κατά τη διάρκεια τεσσάρων δεκαετιών, στον Τιμητικό Τόμο Κ.Γ.Δρακάτου, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
- Φακιολάς, Ρ. (1998), Μετανάστευση, στο συλλογικό τόμο: Επετηρίδα Εργασίας, Πετρινώτη, Ξ., Γ. Κουκουλές(επιμ.), Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα.

Αγορά εργασίας, φύλο και διακρίσεις

- Αυδή-Καλκάνη Ι., (1989), Φεμινισμός και εργασία. Αθήνα: Νέοι Καιροί, 129-135.
- Βαΐου, Ντ., Στρατηγάκη, Μ., (1989) «Η εργασία των γυναικών: ανάμεσα σε δύο Κόσμους», Σύγχρονα Θέματα, Δεκέμβριος, 40, 16–24.
- Καραντινός, Δ. (1987). Εργατικό δυναμικό, απασχολούμενοι και άνεργοι. Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, 66, 121-141.
- Κασιμάτη, Κ. (1998). Έρευνα για τα κοινωνικά χαρακτηριστικά της απασχόλησης. Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών.
- Παυλίδου, Ε. (2000). Μορφές ανισότητας σε βάρος των γυναικών στην αγορά εργασίας.
- Παυλίδου, Ε. (1989). Γυναίκα κι εργασία: οικονομικές προσεγγίσεις των διακρίσεων στην αγορά εργασίας. Σύγχρονα θέματα, 40, 39-45.
- Πετρινώτη, Ξ. (1989α). Η συμμετοχή των γυναικών στο εργατικό δυναμικό και η περίπτωση της Ελλάδας. Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, 74, 105-140.
- Πετρινώτη, Ξ. (1989β). Προβληματισμοί γύρω από την μέτρηση και την αποτίμηση της ολικής εργασίας των γυναικών. Σύγχρονα Θέματα, 40, 47-54.0
- Τρίγκα, Ν. (1999). Γυναικοκρατείται ο τομέας των υπηρεσιών. Οικονομικός Ταχυδρόμος, 36, 3-40.
- Στρατηγάκη, Μ., (1991), «Τεχνολογική αλλαγή και οργάνωση της εργασίας: Νέες «γυναικείες» θέσεις εργασίας», Ο Αγώνας της γυναίκας, 47–48, 13–14.
- Symeonidou H., (1997) Full time and part-time employment of women in Greece: trends and relationships with life-cycle events in BLOSSFELD P. & HAKIM C., (ed) (1997) Between Equalization and Marginalization: Women working part-time in Europe and the United States of America. United States: Oxford University Press, 90–112.

Εργασιακή ευελιξία και φύλο

- Γεωργακοπούλου, Β., (1998), «Ευελιξίες της εργασίας & Γυναικεία απασχόληση στον τραπεζικό τομέα: Πλαίσιο Προσέγγισης, Βασικές Τάσεις και Προοπτικές», ΙΝΕ/ΟΤΟΕ.
- Δασκαλάκης, Δ. (2011), Βιομηχανική Κοινωνιολογία και Βιομηχανικές Σχέσεις, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή.
- Δήμου Α., (1989), «Η μερική απασχόληση: Ένα γυναικείο φαινόμενο της αγοράς εργασίας», Σύγχρονα Θέματα, 40, 55–60.
- Karantinos, D., (1998) “Flexible employment and employment insertion in Greece”, National Center for Social Research, Working Paper /2, 9–27.
- Κρητικίδης, Γ., (1999), «Η εξέλιξη της προσωρινής απασχόλησης στην Ελλάδα», ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ- ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, 45, Μάρτιος, 23–26.
- Kyriazis, N. (1999): “Women’s Flexible Work and Family Responsibilities in Greece” in South European Society & Politics, Special Issue, Gender, Inequalities in Southern Europe, 4 / 2, 35-53.
- Μουρίκη Α., (1991), «Ευέλικτες μορφές απασχόλησης: ευλογία ή ανάθεμα;», Τόπος: Επιθεώρηση αστικών και περιφερειακών μελετών, 3, 97–117.
- Μουρίκη Α., (1991), «Οι νέες ευέλικτες μορφές απασχόλησης και οι προοπτικές τους στην ενοποιημένη Ευρώπη», Ο Αγώνας της Γυναίκας, 47-48, 18–21.
- Παναγιωτίδης, Ν., (1998), «Σημειώσεις για την απασχόληση των γυναικών και τον χρόνο απασχόλησης», Σύγχρονα Θέματα, Ιανουάριος–Μάρτιος, 66, 112–118.
- Πελαγίδης, Θ., (1995), «Η σκοτεινή πλευρά της εργασιακής ευελιξίας: Έρευνα Πεδίου στην ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης», Τόπος, 9, 95–119.
- Ρομπόλης, Σ. & Δημουλάς, Κ., (1998), «Τηλεργασία: απειλή ή πανάκεια», ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ- ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, 37, Ιούνιος, 8–15.
- Ρομπόλης, Σ., (1996) «Μερική απασχόληση: Οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος», ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ- ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, 12, Μάρτιος, 4–10.

- Σεβαστίδης Χ., (1999), «Η μερική απασχόληση», Επιθεώρησης Εργατικού Δικαίου, , τομ. 58^{ος}, 145–163.
- Στρατηγάκη, Μ., (1989), «Τεχνολογικές εξελίξεις και ειδικότητες με ‘φύλο’», Σύγχρονα Θέματα, Δεκέμβριος, 40, 31-38.
- Stratigaki M., (1990), “Women’s Informal work in services”, in Final Synthesis Report “Underground economy and irregular forms of employment (travail au noir), Program for research and actions on the development of the labour market, Commission of the European Communities, 12–45.
- Στρατούλης, Δ., (1987), «Νέα φαινόμενα και τάσεις στις μορφές εκμετάλλευσης της εργατικής τάξης στη χώρα μας», Επιστημονική Σκέψη, 35, 9–20.
- Tate, J., «Η αμειβόμενη εργασία στο σπίτι (φασόν) στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα», Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων: Απασχόληση, εργασιακές σχέσεις και κοινωνικές υποθέσεις, 69–75.
- Βαϊου, D. & Georgiou, Z., (1998), “The future of work in Europe (Gendered patterns of Time distribution)”, Employment and social affairs, European Commission, 108–110.
- Χρονάκη, Ζ. (2000). Άτυπες μορφές απασχόλησης κατά φύλο. Εισήγηση στην Ημερίδα Γυναίκες και απασχόληση. Π.Ο.Ε.Π...Χ.Β.- Γραμματεία Γυναικών. Θεσσαλονίκη 21 Οκτωβρίου.

Γυναίκα, απασχόληση και οικογενειακή ζωή

- Αλιπράντη-Μαράτου, Λ. (1999). Η οικογένεια στην Αθήνα: οικογενειακά πρότυπα και συζυγικές Πρακτικές. Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών.
- Βαΐου, Ν. (1989). Ο τόπος δουλειάς και το σπίτι: κατά φύλο καταμερισμός εργασίας στη διαδικασία ανάπτυξης της Αθήνας. Σύγχρονα Θέματα, 40, 81-89.
- Βαΐου, Ν. & Στρατηγάκη, Μ. (1989). Η εργασία των γυναικών: ανάμεσα σε δύο κόσμους. Σύγχρονα Θέματα, 40, 16-23.
- Kyriazis, N. (1998): “National report for Greece” in D. Perrons, Final Report, Flexible Working and the Reconciliation of Work and Family Life—or a New Form of Precariousness, pp.69-107.
- Medium Term Community Action Programme on Equal Opportunities for Women and Men, Action Opportunities, Directorate General for Employment, Industrial Relations and Social Affairs, Unit V/D.5. Brussels: European Commission.
- Μουσσούρου, Λ. (1996). Οι ανάγκες της οικογένειας και η απασχόληση σήμερα. Στο Οικογένεια και Εργασία: Νέες τάσεις στην Απασχόληση (σελ. 30-36). Αθήνα: Ίδρυμα Μελετών Λαμπράκη & Εκπαιδευτήρια Κωστέα-Γείτονα.

Γυναικεία απασχόληση και συνθήκες γυναικείας απασχόλησης στη σύγχρονη Ελλάδα

- Βαΐου, Ν., Στρατηγάκη, Μ. & Χρονάκη, Ζ. (1991). Αμειβόμενη εργασία στο σπίτι: μια γυναικεία δουλειά και μία ιδεολογία. Σύγχρονα θέματα, 45, 47-53.
- EMPLOYMENT IN EUROPE, (1993), “Women in employment”, Commission of the European Communities: Employment, Industrial Relations and Social affairs, 145–170.
- Καραμεσίνη, Μ., (1998), «Γυναίκες και απασχόληση στην Ελλάδα: τάσεις και διεθνείς συγκρίσεις» στο Πετρινώτη, Ξ. & Κουκουλές, Γ., (επιμ.) Επετηρίδα εργασίας 1998. Αθήνα: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Παντείου, 177–189.
- Κραβαρίτου Γ., (1989), «Οι γυναίκες στη μεταμοντέρνα κοινωνία: φτωχότερες ή πλουσιότερες;», Σύγχρονα Θέματα, Δεκέμβριος, 40, 25–30.
- Κρητικίδης, Γ., «Οι εξελίξεις στην απασχόληση το 1998», ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, τ.χ 54, Δεκέμβριος 1999, σσ. 2–5.
- Κρητικίδης, Γ., (2000) «Οι εξελίξεις στην απασχόληση το 1999», ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, 63, Σεπτέμβριος, 30–32.
- Ντούλια, Θ. & Δόλγυρα Κ., (1997) «Οι οικονομικές εξελίξεις και η εργασία των γυναικών», στο: Οδηγός προώθησης των ίσων ευκαιριών με Έμφαση στην απασχόληση των γυναικών. Αθήνα:

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων–Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης, 43–55.

- Καραγιωργας, Σ., Κασιμάτη, Κ. & Πανταζίδης, Ν. (1988). Έρευνα για την σύνθεση και την κατανομή του εισοδήματος στην Ελλάδα. Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών.
- Καραμάνου, Α. (1990). Το προφίλ της σύγχρονης εργαζόμενης ελληνίδας. Εισήγηση στο Σεμινάριο: Η Ελληνίδα μπροστά στην πρόκληση του 1992, ΚΕΓΜΕ, ΓΓΙ, ΕΟΚ. Αθήνα, 25-30 Ιουνίου.
- Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας, (2000). Βασικές μεταβολές στην κατάσταση απασχόλησης των γυναικών: 1993-1 999. Αθήνα: Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα του ΚΕΘΙ).
- Κυριακούλας, Π. (1998). Ηλεκτρονικό εμπόριο και απασχόληση: δυνατότητες και προοπτικές. Ενημέρωση, 40, 17-20.
- Πετράκη-Κώττη, Α. (1985). Οι διαφορές στις αμοιβές αντρών-γυναικών. Ο Αγώνας της Γυναίκας, 27, 8-10.
- Πετρινώτη Ξ. (επ. έκδ.) Γυναίκες, Εργασία, Νέες Τεχνολογίες (σελ. 122-131). Αθήνα: Σύνδεσμος για τα δικαιώματα της Γυναίκας.

Πολιτικές ένταξης των γυναικών και των μειονοτήτων στην αγορά εργασίας

- Glytsos, N. (1995), Problems and policies regarding the socio-economic integration of returnees and foreign workers in Greece, στο International Migration, vol XXXIII-2.
- Πετρόγλου, Π. (2001), Οδηγός καλών πρακτικών για τον συνδυασμό οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, Μελέτες ΚΕΘΙ.
- Μαράτου-Αλιπράντη, Λ., Α. Χατζηγιάννη (επιμ.) (1998), Ανεργία, εργασία, εκπαίδευση - κατάρτιση στην Ελλάδα και στη Γαλλία, Πρακτικά Ελληνογαλλικού Συνεδρίου : acts du colloque Franco-hellenique, ΕΚΚΕ, Αθήνα.
- Μασσαγγάνης, Μ., Πετρόγλου, Α. (2001), Το σύστημα κοινωνικής προστασίας και οι γυναίκες, Μελέτες ΚΕΘΙ.
- Μουσούρου, Λ.Μ. (1993), Από τους γκασταρμπάιτερ στο πνεύμα του Σενγκέν : προβλήματα της σύγχρονης μετανάστευσης στην Ευρώπη, Gutenberg, Αθήνα.
- Μπάγκαβος, Χ., Δ. Παπαδοπούλου (2002), Μεταναστευτικές τάσεις και ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική, ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, Αθήνα.
- Νομικού – Πατίδη, Μ., (2001), Γυναίκα και κοινωνική πολιτική, Μελέτες ΚΕΘΙ.